

rolbeslissing

RECHTBANK AMSTERDAM

afdeling privaatrecht

zaaknummer / rolnummer: C/13/681190 / HA ZA 20-299

Rolbeslissing van 3 maart 2021

in de zaak van

de stichting
STICHTING DIESEL EMISSIONS JUSTICE,
gevestigd te Amsterdam,
advocaat mr. Q.L.C.M. Bongaerts te Amsterdam **Fout! De documentvariabele ontbreekt.**
e i s e r e s,

tegen

1. de vennootschap naar buitenlands recht
VOLKSWAGEN AKTIENGESELLSCHAFT,
gevestigd te Wolfsburg, Duitsland,
advocaat mr. J.K. van Hezewijk te Amsterdam,
2. de vennootschap naar buitenlands recht
AUDI AKTIENGESELLSCHAFT,
gevestigd te Ingolstadt, Duitsland,
advocaat mr. A. Knigge te Amsterdam,
3. de vennootschap naar buitenlands recht
DR. ING. H.C. F. PORSCHE AG,
gevestigd te Stuttgart, Duitsland,
advocaat mr. W. Heemskerk te 's-Gravenhage,
4. de vennootschap naar buitenlands recht
ŠKODA AUTO A.S.,
gevestigd te Mlada Boleslav, Tsjechië,
advocaat mr. J.K. van Hezewijk te Amsterdam,
5. de vennootschap naar buitenlands recht
SEAT S.A.,
gevestigd te Martorell, Spanje,
advocaat mr. J.K. van Hezewijk te Amsterdam,
6. de vennootschap naar buitenlands recht
ROBERT BOSCH GMBH,
gevestigd te Gerlingen-Schillerhöhe, Duitsland,
advocaat mr. D. Horeman te Amsterdam,
7. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
PON'S AUTOMOBIELHANDEL B.V.,
gevestigd te Leusden,

- advocaat mr. B.W.G. van der Velden te Amsterdam,
8. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
9. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
10. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
11. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
gedaagde,
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
12. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
13. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
14. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
15. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
16. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
17. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
18. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],

- advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
19. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
20. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
21. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
22. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
23. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
24. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
25. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
26. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
27. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
28. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
29. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,

30. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
31. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
32. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
33. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
34. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
35. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
36. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
37. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
38. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
39. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
40. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
41. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

- [...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
42. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
43. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
44. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
45. de vennootschap onder firma
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
46. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
47. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
48. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
49. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
50. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
51. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
52/53. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],

gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
54. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
55. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
56. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
57. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
58. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
59. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
60. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
61. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
62. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
63. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
64. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],

advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
65. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
66. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
67. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
[...],
gevestigd te [...],
advocaat mr. M.W.E. Evers te Amsterdam,
g e d a a g d e n.

Eiseres zal hierna SDEJ genoemd worden, gedaagden 1-5 worden afzonderlijk Volkswagen, Audi, Porsche, Škoda en Seat genoemd en samen Volkswagen c.s. Gedaagden 6 en 7 worden Bosch respectievelijk Pon genoemd. Gedaagden onder 8-67 worden aangeduid als de Autodealers.

1. De procedure

- 1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
- de rolbeslissing van 23 december 2020;
- het proces-verbaal van de op 18 januari 2021 gehouden zitting en de daarin vermelde stukken.
- 1.2. De rolbeslissing is bepaald op heden.

2. De beoordeling

- 2.1. Bij separaat vonnis is vandaag afwijzend beslist op de vordering van Stichting Car Claim (hierna: Car Claim) die ertoe strekte dat zij zich zou mogen voegen aan de zijde van SDEJ. Car Claim is derhalve geen partij geworden in het onderhavige geding, de SDEJ-procedure.
- 2.2. Wel zal het geding dat Car Claim in december 2017 op de voet van artikel 3:305a (oud) Burgerlijk Wetboek (BW) bij deze rechtbank aanhangig heeft gemaakt tegen Volkswagen, Audi, Škoda, Seat, Bosch, Pon, het merendeel van de Autodealers en enkele andere autodealers (hierna: de Car Claim procedure) hierna nog ter sprake komen.
- 2.3. In de rolbeslissing van 23 december 2020 heeft de rechtbank het volgende voorstel voor de procesorde geformuleerd:

eerste fase:

-	antwoordconclusie van gedaagden met betrekking tot de volgende onderwerpen:
	- rechtsmacht Nederlandse rechter
	- toepasselijkheid van de WAMCA en/of artikel 3:305a (oud) BW op elk van de vorderingen
-	mondelinge behandeling
-	Tussenvonnis

tweede fase:

-	antwoordconclusie van de gedaagden ten aanzien van wie de rechtbank rechtsmacht heeft aangenomen met betrekking tot de volgende onderwerpen:
	- ontvankelijkheid van SDEJ volgens de WAMCA en/of artikel 3:305a (oud) BW (afhankelijk van wat in de eerste fase is beslist)
	- toepasselijk recht
	- aanwijzing van SDEJ als exclusieve belangenbehartiger
-	mondelinge behandeling
-	tussenvonnis

[fase 2A:

indien SDEJ ontvankelijk is en de WAMCA van toepassing is en SDEJ als exclusieve belangenbehartiger wordt aangewezen; die aanwijzing heeft onder meer de in artikelen 1018f en 1018g Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) geregelde rechtsgevolgen, waaronder de mogelijkheid voor belanghebbenden om zich van de collectieve actie te bevrijden (“opt out”) dan wel daaraan juist deel te nemen (“opt in”). Die mogelijkheid zal moeten worden geboden alvorens de zaak inhoudelijk wordt behandeld.]

derde fase:

-	indien dit door partijen wordt verzocht: regiezitting over de inhoudelijke behandeling
-	indien dit wordt verzocht: gelegenheid het inhoudelijke deel van de dagvaarding te actualiseren door het nemen van een herziene conclusie van eis
-	antwoordconclusie van de gedaagden ten aanzien van de hoofdzaak
-	mondelinge behandeling
-	vonnis

Voorstel voor de termijnen: steeds 12 weken, echter zonder mogelijkheid van uitstel.

Replik en dupliek: in de eerste en tweede fase niet voorafgaand aan de mondelinge behandeling. Indien daar blijkt van de noodzaak van re- en dupliek kan dit alsnog worden toegestaan. In de derde fase: in beginsel hetzelfde, tenzij anders wordt bepaald.

2.4. Partijen hebben ter zitting van 18 januari 2021 op dit voorstel gereageerd.

2.5. SDEJ maakt onderscheid tussen, wat zij noemt, de Collectieve Actievragen en de IPR-vragen. De Collectieve Actievragen betreffen de toepasselijkheid van de WAMCA en/of artikel 3:305a (oud) BW alsmede de daaruit voortvloeiende ontvankelijkheidscriteria. De IPR-vragen betreffen de rechtsmacht van de Nederlandse rechter en het naar Nederlands internationaal privaatrecht toepasselijke recht. Volgens SDEJ is het praktischer en zuiverder om in de eerste fase de Collectieve Actievragen te bespreken en in de tweede fase de IPR-vragen. SDEJ baseert zich hierbij onder andere op artikel 1018c lid 5 Rv en op de structuur van de WAMCA, die het wenselijk maakt dat na de mogelijkheid van opt in en opt out duidelijk wordt voor wie de belangenbehartiger optreedt, omdat dat van invloed kan zijn op de rechtsmacht.

2.6. Pon laat het onderwerp rechtsmacht aan de rechtbank en is van oordeel dat eerst en vooraf beslist moet worden over de toepasselijkheid van de WAMC. De Autodealers hebben zich bij dit standpunt aangesloten.

2.7. Voor het overige kunnen partijen zich grotendeels vinden in het voorstel van de rechtbank. Wel hebben zij nog aandacht gevraagd voor enkele onderdelen die, voor zover van belang, hierna aan de orde zullen komen.

2.8. De rechtbank overweegt als volgt.

2.9. SDEJ heeft een geding aanhangig gemaakt tegen een groot aantal gedaagden, onder wie enkele gedaagden die woonplaats hebben in het buitenland. Op de wijze van procederen ten overstaan van de Nederlandse rechter is het Nederlandse recht van toepassing (artikel 10:3 BW). In dit geval is dat het bij aanvang van de SDEJ-procedure geldende Nederlandse procesrecht, waarvan onderdeel uitmaakt het WAMCA-procesrecht (titel 14A Rv) voor zover de WAMCA van toepassing is.

Ten aanzien van de buitenlandse gedaagden zal de rechtbank moeten beslissen over haar rechtsmacht. Omdat alleen als de rechtbank rechtsmacht heeft jegens een gedaagde verdere beslissingen kunnen worden genomen, zal dit onderwerp, zo nodig ambtshalve, in de eerste fase van de procedure moeten worden behandeld. De goede procesorde vereist dat wordt uitgegaan van de groep belanghebbenden bij de procedure voor wie SDEJ in haar dagvaarding zegt op te komen. Een op een later moment in de procedure te bieden mogelijkheid van opt-in en het gebruikmaken daarvan kan er niet toe leiden dat een eerder ontbrekende rechtsmacht jegens bepaalde gedaagden door die opt-in alsnog zou kunnen ontstaan. De rechtbank verwierpt daarom het betoog van SDEJ dat de rechtsmacht pas kan worden beoordeeld nadat de mogelijkheid van opt in en opt out is geboden.

2.10. Artikel 1018c lid 5 Rv bepaalt kort gezegd dat de inhoudelijke behandeling van de collectieve actie pas plaatsvindt nadat een aantal voorvragen is beantwoord. Uit dit artikel kan niet worden afgeleid dat de beoordeling van de voorvragen ook vooraf dient te gaan aan de beoordeling van de rechtsmacht. Immers ook de vraag of de rechtbank rechtsmacht heeft is een voorvraag. Uit de parlementaire geschiedenis (MvT, Kamerstukken II 2016/17, 34608, 3, p. 22-25) blijkt verder dat ook de wetgever voor ogen stond dat de rechter pas oordeelt over het ontvankelijkheidsvereiste nadat hij zijn

internationale bevoegdheid heeft vastgesteld. Artikel 1018c lid 5 Rv dient dus zo te worden begrepen dat de daar genoemde voorvragen pas aan de orde komen als de rechtbank rechtsmacht heeft.

2.11. Het vorenstaande betekent dat de rechtbank in de eerste fase in ieder geval de rechtsmacht van de Nederlandse rechter zal moeten vaststellen, maar dat dat niet in de weg staat aan het eveneens beslissen over de toepasselijkheid van de WAMCA. Nu geen van partijen voor het overige bezwaar heeft gemaakt tegen de voorgestelde combinatie van de onderwerpen rechtsmacht van de Nederlandse rechter en toepasselijkheid van de WAMCA en/of artikel 3:305a (oud) BW zullen deze onderwerpen gecombineerd worden.

2.12. Het schriftelijke deel zal, conform het in de rolbeslissing van 23 december 2020 geformuleerde voorstel, beperkt blijven tot antwoordconclusies van gedaagden. Redengevend is dat SDEJ in de dagvaarding reeds op beide onderwerpen is ingegaan zodat hoor en wederhoor op deze wijze voldoende is gewaarborgd.

2.13. Partijen hebben verder gedebatteerd over de mogelijkheden tot wijziging van de eis en de gronden daarvan in de loop van procedure. De rechtbank kan in dit stadium slechts verwijzen naar artikel 130 lid 1 Rv en, voor wat het WAMCA-procesrecht betreft, naar de artikelen 1018e lid 2 en 1018g Rv. Het spreekt overigens voor zich dat een ingrijpende eiswijziging eerder in strijd zal komen met de eisen van een goede procesorde naarmate de procedure verder gevorderd is.

2.14. Partijen hebben voorts gedebatteerd, mede in het licht van de vordering tot voeging van Car Claim, over de mogelijkheden tot aanhouding van de SDEJ-procedure, bijvoorbeeld naar aanleiding van ontwikkelingen in de Car Claim procedure. Partijen zijn het erover eens dat er in dit stadium geen aanleiding is om niet over te gaan naar de in de rolbeslissing van 23 december 2020 voorziene eerste fase zodat deze fase zal plaatsvinden. De rechtbank zal eventuele latere verzoeken en vorderingen tot aanhouding, na hoor en wederhoor, op hun merites beoordelen en ziet geen aanleiding nu al vooruit te lopen op (het moment van) een mogelijke aanhouding.

2.15. Eventuele overige incidentele vorderingen zullen aan de hand van de toepasselijke regels worden beoordeeld nadat zij zijn opgeworpen.

2.16. Op de in de derde fase te hanteren termijnen zal de rechtbank te gelegener tijd terugkomen.

2.17. Het agendapunt digitaal dossier is ter zitting van 18 januari 2021 niet besproken. De griffier zal daarop bij de advocaten terugkomen in de aanloop naar de eerstvolgende zitting.

3. De beslissing

De rechtbank:

3.1. stelt vast als procesorde het hiervoor onder 2.3 opgenomen schema, met dien verstande dat de termijnen in de derde fase op een later moment zullen worden vastgesteld;

3.2. verwijst de zaak naar de rol van **26 mei 2021** voor conclusie aan de zijde van gedaagden over de onderwerpen rechtsmacht van de Nederlandse rechter en toepasselijkheid van de WAMCA en/of artikel 3:305a (oud) BW;

3.3. houdt iedere verdere beslissing aan.

Deze beslissing is gegeven door mr. R.H.C. Jongeneel, mr. J.T. Kruis en mr. M.L.S. Kalff, rechters, bijgestaan door mr. A.A.J. Wissink, griffier, en in het openbaar uitgesproken op 3 maart 2021.